

İran'daki halk hareketini nasıl yorumluyorsunuz?

İran ve Rojhilat'taki gösteriler onuncu gününü aştı. Göstericiler sokaklara çıkmaya devam ediyor. İran molla rejimi de geri adım atmadan saldırılarını sürdürüyor. İsyanın gerekçeleri olduğu gibi duruyor. İsyan edenler de sokakları bırakmıyor. İktidardaki molla diktatörlüğü, bırakalım iyileştirici adımlar atmayı sert önlem ve saldırı hazırlıklarını örgütüyor. Küresel emperyalist güçler arasındaki parçalı duruş Birleşmiş Milletler Güvenlik toplantısında bir kez daha tescillendi. Küresel emperyalist güçlerin İran'a müdahale dahil bir çok yaptırım ve karşı önlemler/destekler temelinde konumlarını somutlamaya çalıştıkları görülüyor.

Sol cenahta ise parçalı yaklaşımlar sürüyor. İsyanın "kendiliğinden" başlamış olmasının getirdiği önderlik sorunu, ABD'nin açıklamalarından hareketle isyan hareketine karşı güvensiz yaklaşımlar, İran'ın politik duruşu ve askeri varlığı, ABD karşıtlığı ve buradan hareketle antiemperyalist kuvvet olarak değerlendiriliyor olması, dayanışmayı ve desteği etkileyen unsurlar olmayı sürdürüyor. Marksist Leninist Komünistler ise daha ilk günden itibaren halk hareketinin haklı ve meşru olduğunu, bu nedenle isyanın yanında olduklarını ve desteklemek gerektiğini ifade ettiler. Marksist Leninist Komünistler isyanın nedenlerine, gelişim sorunlarına ve devrimci enternasyonal görevlere, karşı devrim kuşatmasına, bunların biçimlerine ve risklerine dikkat çektiler. Bu isyan hareketini her kesimden insanların, özellikle devrim ve karşı devrim güçlerinin izlediği ve buradan hareketle yeniden yeniden değerlendirmelerin konusu yapıldığı biliniyor. {divide}

İran'da geçen yılın sonunda başlayan ve devam eden halk isyanları bir çok çevrede olduğu gibi ezilenlerde de heyecan, ilgi ve merak uyandırdı. Rojava halkında ve bizlerde de büyük bir heyecana yol açtı. İran ve Rojhilat'taki gelişmeler Rojava devriminin başlangıcını hatırlattı. Hikayemiz aynı, tanıdık. Yolumuz benzer. Bu nedenle heyecan daha bir başka yaşamıyor bizlerde. Sokağa çıkan ve eylemin kitlesini oluşturanlar kadınlardır, Kürtlerdir, ulusal ve inançsal topluluklardır, öğrencilerdir, gençlerdir, işsizlerdir, emekçilerdir, işçilerdir. İsyanda olan, isyana duran insanlar, ezilenlerdir. Halk artık eskisi gibi yaşamak istemiyor. Yani halkın sokağa çıkan bölükleri -ki bunlar bugün için ileri kesimi ifade ediyor- artık bir değişim istiyor. Bu gelişmeler, devrime giden bir sürecin başlangıcı olarak okunabilir. Biz böyle okuyoruz. Böyle okumak da istiyoruz. Böyle okumazsak "devrimcinin görevi devrimi yapmaktır" parolasını bu halk hareketiyle buluşturamayız. Meydanlara çıkan halkın "kahrolsun Hameney", "kahrolsun Ruhani", "kahrolsun diktatör" gibi doğrudan iktidardaki kişi ve kurumsal temsilietleri hedef alması eylemin politik muhtevasını göstermesi bakımından önemlidir. Kapitalist sistemin önemli bölgesel bir bileşeni olan İran devletinin hem ekonomik hem de siyasi politikalarının protesto edilmesi ve daha da önemlisi iktidar değişimini hedefleyen sloganların öne çıkması çok anlamlıdır. Bu nedenle İran'da gelişen halk isyanı meşrudur, haklıdır, politiktir, devrimci dinamikleri büyütebilecek niteliktedir.

İran ve ABD özellikle Suriye ve Irak sahasında karşı karşıya geldiler. İran'ın Ortadoğu'da ABD'nin işini bir hayli zorlaştırdığı da biliniyor. Bazı kesimler İran'ın buradaki duruşunu antiemperyalist olarak değerlendiriyor ve bu halk isyanlarının arkasında ABD'nin olduğunu düşünüyorlar. Siz bu konuda ne söylemek istersiniz? İran'daki halk isyanlarından sonra

Trump'ın açıklaması İran iktidarına karşı sokağa çıkan kitlenin mücadelesinde ne gibi -olumlu veya olumsuz- etkisi olur?

İran'ın Yemen'de, Suriye'de, Irak'ta, Lübnan'da askeri ve paramiliter güçleri vardır. O da tıpkı ABD ve Rusya gibi etki alanları oluşturuyor. Ve bunu savaşla, yani askeri gücüyle gerçekleştiriyor. Çünkü İran devleti kapitalist sömürgeci bir devlettir. Bölge devletlerine ve halklarına karşı işgalci bir savaş politikası sürdürmektedir. Bu tabloya bakıldığında İran'ın Ortadoğu'daki savaşta antiemperyalist bir duruşa sahip olmadığı, olamayacağı görülür. Ama bunun böyle anlaşılabilmesi için öncelikle Kürtler ve Kürdistan gerçeğinin görülmesi gerekir. Bu konuda kafa karışıklığı yaşayanların temel açmazı bölgesel bir sömürge olan Kürdistan gerçeğini doğru okumayı başaramamış olmalarıdır.

İran devleti Suriye ve Irak'ta Hizbullah ve Haşdi Şabi gibi doğrudan örgütlediği veya her türlü desteği verdiği güçlerle savaşta yer alıyordu. IŞİD yenildi, fakat İran bu iki ülkede olduğu gibi varlığını sürdürüyor. Dolayısıyla işgalci savaşı sürdüren bölgesel bir güç olarak Ortadoğu'da halkların düşmanı olmaya devam ediyor. İran'ın bu duruşuna karşı savaşmak ve çeşitli araçlarla politika yapmak haklı ve meşrudur. İran, ABD veya İsrail'e karşı ezilenlerin temsilcisi olarak değil, bölgede hegemonyasını korumak ve genişletmek için savaşan sömürgeci kapitalist bir güç olarak vardır.

İran'da bugün kadınların, farklı uluslardan halkların ve toplulukların, işçilerin ve diğer ezilen kesimlerin üzerinde her türlü baskıyı, sömürüyü ve katliamları gerçekleştiren faşist sömürgeci bir iktidar hüküm sürmektedir. İktidarı elinde bulunduran bu güçler ABD ve İsrail devletlerinin politikalarına benzer bir politika yürütüyorlar. Birbirlerine çok benziyorlar. Bu nedenlerle, yani sınıfsal, cinsel, ulusal ve uluslararası politikaları nedeniyle İran hiçbir zaman antiemperyalist olmamıştır.

İran'da halk isyanının çıkmasına neden şaşırılıyor ki! Aslında çıkmamasına şaşırmalıyız. Her halk isyanının arkasında ABD'yi veya başka gerici güçleri görmek artık moda oldu. Eskiden her halk isyanının arkasında ve içinde "provokatörler" olarak solcular hedef yapılırdı. Şimdi ise solcuların yerini emperyalist kuruluşlar ve onların istihbarat örgütleri almış bu zihniyetlere göre! Aslında bu da ideolojik ve politik hegemonyanın bir parçası olarak bir takım çevreler tarafından bilinçli işleniyor. Onlar emperyalizmi kadir-i mutlak görüyor. Onlarsız dünyada tek bir kuşun dahi uçamayacağını düşünüyorlar. Bu halklara güvensizlikle dolu, sol görünümlü sağ bir yaklaşımdır. Teslimiyetçidir.

Daha ne istiyoruz! Halk sokaklarda. Yani alttakiler isyanda. Talepleri ise gayet halkçı. Burada ezilenler için şaşıracak bir şey var mı? Bizce yok. Olması gereken oluyor. Hem de geç kalarak. Ezilen halkların isyanının altında ve üstünde bir şeyler arayanlar devrimciliği ve devrimi bir kenara bırakanlardır. Klavye üzerinde sörf yapan ve ekranlarda birer seyirci rolüne bürünenlerdir. Aslında böyle olanların algıları ve yaşamları birileri tarafından yönetiliyor, onlar bunun farkında değil.

Bu gelişmeler devrimci bir durumun bölgesel verileri olarak okunmalıdır. Böyle bir gerçeklik zemininde devrimin öznel bölüklerinin bir kısmı isyanda. Belki bu kuvvet İran'da henüz devrimi başaracak bir düzeyde olmayabilir. Halkın önemli bir bölümü izleyen ve bekleyen bir pozisyonda kalarak gidişata göre katılmayı tercih ediyor olabilir. İşte tam da bu nedenlerle devrimci özne ve akıl, kaygılar ve korkularla hareket etmeden isyanın devrimci olanak ve dinamikleriyle birleşmeye odaklanmalıdır. Ona cesaret götürmelidir.

Ezilenlerin aklı, iradesi, cesareti, öfkesi, nefreti bir durumu doğru okumaya ve harekete geçirmeye yetmeyeceğini mi zannediyorlar, böyle söyleyenler/yazanlar? İran ve Rojhilat'ta ezilen halklar ve onun içinde gelişen öncü kesimler Molla rejiminin mevcut politik sıkışmışlığını fırsata çevirmek istemiş olamazlar mı? ABD'nin "destekliyoruz" açıklamasından ne iktidardaki sınıflar ne de isyana duran halk korktu. Bu açıklamalardan kimin korktuğu belli oluyor. Hemen de kendilerini ele veriyorlar.

ABD ve İran'ın karşı karşıya gelmesi Ortadoğu'da yeni gelişmelerin ortaya çıkması demektir. Çünkü Ortadoğu'da İran bölgesel, ABD ise küresel bir güçtür. Dolayısıyla egemenler cephesinde böyle büyük karşı karşıya gelişler ve bunun savaş düzeyine taşınması her iki gücü zayıflatacaktır. Devrimci strateji bakımında bu gelişmeler yeni değişimlerin habercisi ve olanaklarıdır. Bölgedeki iki egemen gücün eskisi gibi yönetemez duruma gelmesine yol açacak düzeyde gelişmelerdir. İran devletinin yıkılması için sadece ezilenlerin isyanının şimdilik yetmeyeceği görülüyor. Dolayısıyla isyancı kitlenin gücünü biriktirmesi ve yıkıcı öğeleri hazırlaması için ABD-İran çatışmasından yararlanmak devrimci strateji açısından önemlidir. Biri küresel, diğeri bölgesel olan iki gerici kutbun çatışmasında taraf olmaya çağıran her yaklaşım, gidenleri onların yedeği yapar. Mesele, üçüncü yolu inşa etmek ve bu çatışmadan devrimci amaçlarla yararlanmaktır. Bu bakımdan, ortaya çıkan imkanlar kullanılabilirse, devrim için oldukça değerli verilere sahiptir. Bu kutuplaşma ve parçalanmadan bizler değil bölgesel bir güç olan İran ve küresel bir güç olan ABD korksun! Çünkü o çatışmadan en fazla yararlanabilecek olanlar devrimcilerdir.

Trump'ın açıklaması sokağa çıkan isyancı kitlenin üzerinde ne gibi bir etkide bulundu bilemiyorum. Bunu değerlendirecek veri elimizde yeterince yok. Bunun böyle olması bizim belirsizlikler içinde kalmamızı gerektirmiyor. ABD ve İsrail'in "desteklerini" açıklaması kitlenin muhtevasını ve taleplerini değiştirmiyor. Bu kitle Trump'ın çağrısıyla sokağa çıkmadı ki! Ezilen kitlenin sokağa çıkmasının, isyana durmasının, iktidarı yıkmayı hedeflemesinin haklılığı ve meşruluğu tartışılmaz. Böyle bir hareketin kitesini Trump gibi bir şarlatanın etkilemesi de düşünülemez. Trump'ın açıklamaları daha çok küresel sermayenin çıkarları temelinde fırsatları değerlendirme olarak okunmalıdır. Kuşkusuz açıklamayı yapan ABD başkanı olunca etkisi sadece bununla sınırlı kalmaz. Ama bizim için önemli olan, daha çok yoğunlaşacağımız nokta isyancı kitlenin durumu ve ihtiyaçları olmalıdır. Buradan hareketle dayanışma eylemleri örgütlenerek bu dezenformasyonun etkisi azaltılabilir.

Eylemcilerin bir talebi de İran hükümetinin Suriye ve Irak'tan çekilmesidir. İran'ın bölgedeki hegomonik gücünü dikkate aldığımızda bu konuda geri adım atar mı? İran'daki bu gelişmeler Suriye'de nasıl bir değişiklik ortaya çıkartır?

Bu talep isyancı kitlenin İran devletinin gerici, yayılmacı, işgalci savaş politikasını benimsemediğini gösterir. Devrimci bir taleptir. İran devleti geri adım atar mı? Şimdilik hayır! Ama sadece şimdilik. Devlet politikası, devleti yöneten kesimin sınıfsal ve inançsal özellikleri nedeniyle İran'ın bölgedeki politik, askeri, ekonomik, inançsal çıkarlarını sürdürmek için daha çok çaba harcayacağı öngörülebilir. Ayrıca savaşı bölgeye yayarak buralarda önsavunma hatları oluşturmayı tercih edebilirler. Ezilenlerin isyanı büyüyüp rejimin iktidarını sarsacak düzeye ulaştığında mecburen güçlerini çekmek zorunda kalacaklar. Çünkü isyanı ve devrimi bastırmak için onlara ihtiyacı olacaktır. Dolayısıyla isyancı kitlenin

kararlılığı ve devrimi örgütlenme cüretti son sözü söyleyecektir. İran'daki gelişmelerin Suriye'ye etkileri kuşkusuz oluyor ve olacaktır. Bu konuda temennilerimiz, beklentilerimiz, öngörülerimiz olabilir. Fakat bunun nasıl olacağı, sonuçlarının ne olacağı üzerine fikir söylemek için zamana ihtiyacımız var.

Güney Kürdistan'da başlayan, İran'da devam eden halkların değişim isyanı sizce nereye doğru evrilir? Bölgede ciddi bir değişim yaratır mı? Siz bu gerçeklik üzerinde ne ön görüyorsunuz?

İsyan ve isyan bayrağı elden ele dolaşıyor. Başur Kürdistan'ındaki halk isyanında yoksulluğa ve özgürlüğe dikkat çekilmiş olması hareketin yönü bakımından önemliydi. Ortadoğu'da devrimci dinamiklerin en önemli özne kitlesinin ve coğrafyasının Kürtler ve Kürdistan olduğu her kesimden görüşlerin kabulüdür. Değişim isteyen en zinde, en politik, sokağa çıkmaya ve silah elde savaşmaya en hazır ve istekli kuvvetin, Kürdistan halkı ve öncü güçlerinin bu sürecin seyri üzerinde belirleyen bir yerde duracaklarını belirtmeliyiz.

İran ve Rojhilat'taki isyanda kadın kitlesi ve öncü duruşu dikkat çekici. Bu olgu hem isyanın tarihselliğine hem özgürlüğün ivediliğine ve hem de sokakta kolay kolay çekilmeyeceğine işaret eder. Bu hareket yakın zamanda bir kadın devrimi olarak tarihe geçen Rojava devriminin açtığı yolda ilerlemeyi sürdürecektir. Kürtlerin ve kadınların merkezinde durduğu değişim dinamiği doğal olarak bölgede domino etkisi yapacaktır.

Bu bakımdan Rojava devrimi zaten ilham kaynağıdır. Güney Kürdistan'daki çürümüş siyasetin karşısında da Rojhilat Kürdistan'da da sokakları dolduranların kalbinde ve bilincinde bu devrimimizin özel bir yeri vardır.

İran'daki gelişmeler Marksist Leninist Komünist Parti'nin "bölgesel devrim" ve "bölgesel devrimci durum" tanımlamasına uygun olması nedeniyle önemlidir. Bu devrimci durumun devrimler düzeyine ulaşabilmesi için hem tek tek ülkelerdeki devrimci önderlik sorununun hem de bölgesel birleşik önderlik sorununun çözülmesi gerekiyor. Bunun için de devrim ateşlerini büyütme ve yayma öncelikli görevimizdir.